

Stručni rad

UČENJE TALIJANSKOG JEZIKA STRUKE U ZDRAVSTVENOJ SKRBI

Ester Ličen Paladin, profesorica talijanskog jezika

Srednja škola Izola, Izola, Slovenija

Sažetak

Podučavanje stranog jezika je vrlo zahtjevno, a podučavanje jezika struke još zahtjevnije. Dostupnost materijala za podučavanje jezika struke vrlo je skromna u odnosu na materijal za podučavanje općeg jezika. Zato na nastavi uglavnom koristim autentične materijale. Svrhu nastave ostvarujem kombinacijom raznih aktivnosti. Želim da učenici aktivno sudjeluju u radu u učionici. Stalno se pitam s kojim će aktivnostima i zadacima biti najuspješniji. U ovom članku predstavljam kako na ugodan način učimo talijanski u zdravstvenoj skrbi. Predstavljam primjer dobre prakse koji sam provela s učenicima četvrte godine sa smjera Zdravstvena skrb.

Ključne riječi: talijanski jezik, strani jezik struke, nastavni materijali, bolesti krvi, govorno sporazumijevanje, pisana komunikacija

1. Uvod

Predajem talijanski u Srednjoj školi Izola, smjer zdravstvena skrb. Podučavam buduće zdravstvene djelatnike, medicinske tehničare, radiologe, fizioterapeute... Naša škola se nalazi u dvojezičnom području u kojem je talijanski jedan od dva jezika okoline. Osnovni cilj nastave talijanskog jezika struke je osposobiti učenike za obavljanje svog posla na talijanskom jeziku. Nastava mora pratiti potrebe učenika, pa sam kao učiteljica često suočena s vrlo zahtjevnim izazovima i u vrlo zahtjevnoj ulozi. Stručnjak sam u području jezika, ali ne i u području zdravlja. Pri pripremama za nastavu moram odabrati odgovarajuće stručne nastavne materijale. Mnogo puta ih moram pojednostaviti, prilagoditi, na novo napisati. Koristim autentične materijale. Pri planiranju nastave ne smijem zanemariti nastavne metode. Internet nudi veliku količinu dijaloga između pacijenata i zdravstvenih djelatnika, ali u takvom materijalu vidim problem jer dijalozi studentima nude komunikacijske obrasce u kojima su oni u ulozi pacijenta, a ne u ulozi zdravstvenog djelatnika. Terminologija se stoga ne usredotočuje na ulogu zdravstvenog djelatnika, već na ulogu pacijenta. Zbog toga sam godinama tražila nastavne materijale i udžbenik koji bi odgovarali mojim potrebama, ali ih nisam pronašla sve dok nisam naišla na udžbenik pod naslovom „ITALIANO IN OSPEDALE“ Udžbenik sadrži profesionalnu terminologiju zdravstvene skrbi na talijanskom jeziku. Namijenjen je učenju talijanskog jezika struke u zdravstvenoj skrbi. U gradivu se razvijaju sve četiri jezične vještine, razumijevanje poslušnog i pročitano teksta, pisana i govorna komunikacija i sporazumijevanje. U udžbeniku je puno „igranja uloga“, rada u parovima. U nastavku ću predstaviti kako se nosimo s određenim sadržajima na nastavi.

2. Učenje talijanskog jezika struke u zdravstvenoj skrbi – primjer dobre prakse

Predstaviti ću područje „PRELEVARE IL SANGUE“ odnosno „KRV I UZIMANJE KRVI OD PACIJENTA“ te zadatke odnosno aktivnosti koje sam koristila na satu u cilju razvijanja govornih vještina učenika za rad s pacijentima. Autori Jarc i Zorko [9] kažu da se nastavno gradivo u podučavanju stranih jezika struke treba temeljiti na receptivnoj i produktivnoj razini te na usvajanju stručnih pojmova pri obradi autentičnih tekstova i zadataka. Koristila sam receptivne zadatke, gdje učenici u dijalozima i tekstovima prevode s talijanskog na slovenski i obrnuto, odgovaraju na pitanja vezana uz sadržaj dijaloga, videa ili popunjavaju riječi koje nedostaju u tekstu ili misaonom obrascu. U produktivnim zadacima učenici opisuju i oblikuju dijaloge.

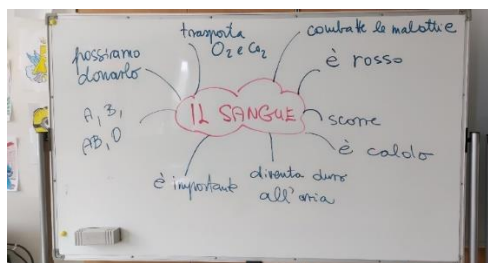
U knjizi „Formativno spremljanje v podporo učenja“ (Formativno praćenje kao potpora učenju) piše da si prilikom planiranja nastave trebamo postavljati pitanja:

- Što želim da moji učenici nauče?
- Kako ću znati da su učenici postigli svoje ciljeve učenja?
- Koje ćemo dokaze dobiti?
- Koje će aktivnosti i pitanja pomoći učenicima da postignu svoje ciljeve učenja?
- Koje ću prilike dati učenicima da sami evaluiraju vlastiti napredak?

Budući da želim potaknuti učenike da reguliraju proces učenja do cilja, zajedno radimo na stvaranju ciljeva učenja. Svrhe učenja moraju biti jasne, moraju naglašavati proces učenja, moraju biti napisane na način da ih učenik razumije i da ih može bilo kada pročitati.

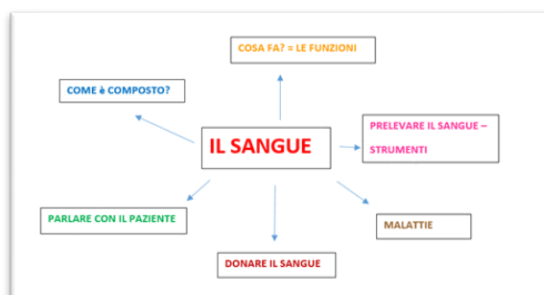
UVODNA MOTIVACIJA

Brainstormingom s učenicima doznajemo što već znamo o najavljenoj temi. Na kraju cjeline uspoređujemo ono što smo znali na početku i ono što smo naučili u procesu učenja.

Slika 1: Brainstorming - KRV

Brainstormingom također pokušavaju dokučiti što ćemo sve naučiti u vezi s temom. Učenici vrlo dobro predviđaju sve teme.

Slika 2: Brainstorming - Svrhe učenja

SVRHE UČENJA

Oblikujemo ih s učenicima. Moramo znati:

- Opisati sastav krvi
- Razlikovati različite komponente krvi po obliku i funkciji
- Gdje krv teče i zašto je to važno
- Objasniti kako krv djeluje u tijelu
- Navesti što je potrebno zdravstvenom djelatniku prilikom uzimanja krvi,
- Objasniti čemu služi određeno pomagalo
- Komunicirati s pacijentom tijekom uzimanja krvi (opisati postupak, biti ljubazan, umiriti pacijenta da se ne boji, aktivno uključiti pacijenta u proces itd.)
- Imenovati krvne bolesti, opisati uzročnike, identificirati simptome bolesti
- Objasniti zašto je važno darovati krv
- Objasniti tko može darovati krv, koliko često i argumentirati tvrdnje

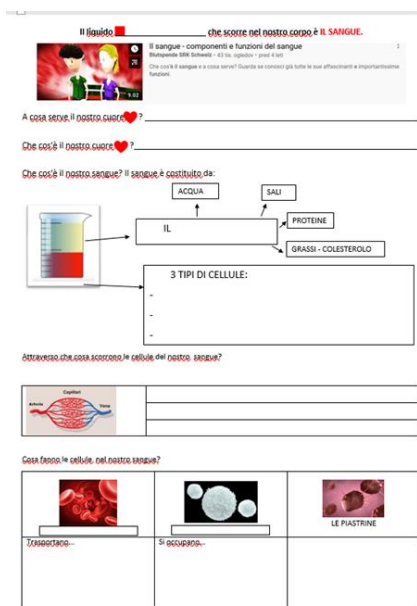
U nastavi talijanskog jezika razvijamo četiri vještine: SLUŠANJE, GOVORENJE, ČITANJE i PISANJE.

RAZUMIJEVANJE POSLUŠANOG TEKSTA - Sastav krvi

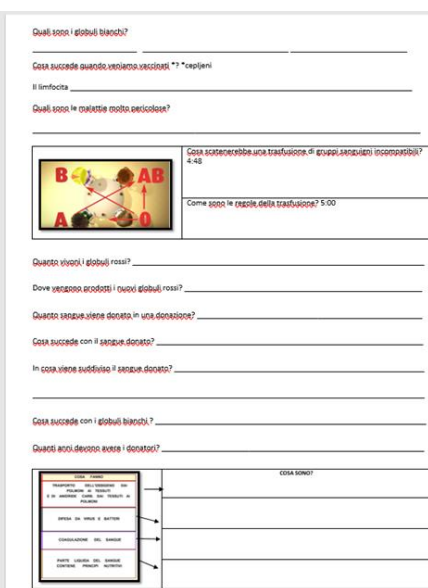
Prije slušanja definiram svrhu. Učenici prvo pročitaju zadatke na radnom listu, što im olakšava zamišljanje cilja te ih pripremi za kvalitetno slušanje. Pogledaju kratak crtani film koji na ugodan i zanimljiv način ilustrira sastav i funkciju krvi. Nakon prvog slušanja postavim neka ključna pitanja i provjeravam razumijevanje generalne poruke. Tijekom drugog slušanja učenici rješavaju vježbe na radnom listu. Prilikom trećeg slušanja, na zahtjev učenika, dodam titlove. Tada završavaju s rješavanjem zadataka. Slijedi povratna informacija, provjera rješenja i rasprava. Učenici vole učiti pomoću video snimaka. Kažu da je uz pomoć slikovnog materijala lakše razumjeti ono što se govori.

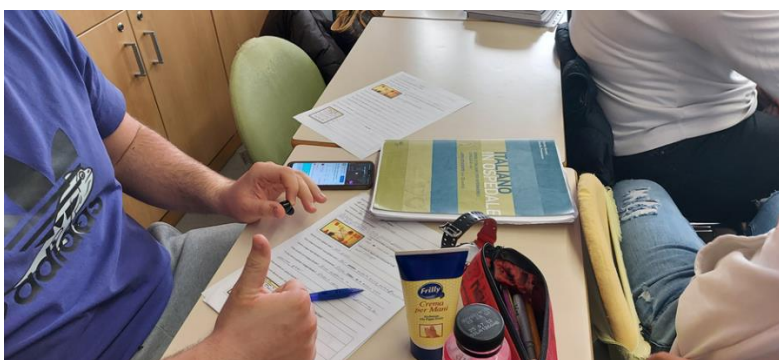
Slika 3: Video traka – COMPONENTI E FUNZIONI DEL SANGUE

Slika 4: Radni list - prva stranica

Slika 5: Radni list - druga stranica

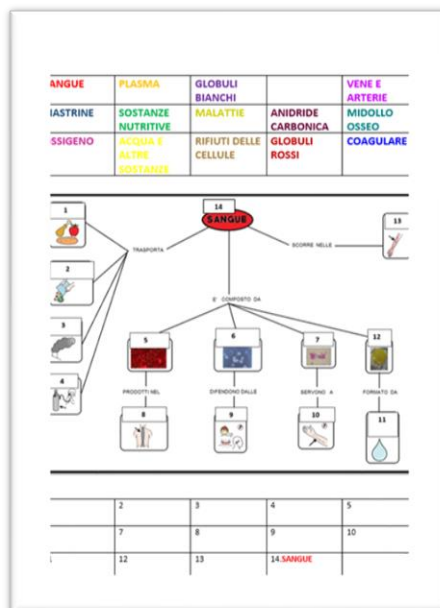
Slika 6: Učenici tijekom aktivnosti

RAZUMIJEVANJE PROČITANOG TEKSTA – Sastav krvi

Čitanje je vrlo važno za učenje stranog jezika, jer je sposobnost razumijevanja teksta temelj učenja. Prije čitanja ili slušanja izvodim neke preliminarne aktivnosti. Razgovaramo o kontekstu jer je tema ponavljanje sadržaja slušnog razumijevanja. Promatramo ilustracije i razmišljamo o ključnim riječima koje smo već naučili tijekom slušanja. Tekst pročitalo više puta, razložim generalnu poruku, učimo značenje nepoznatih i novih riječi. Nakon čitanja teksta učenici rekonstruiraju tekst sa zadanim ključnim riječima.

Slika 7: Radni list - tekst

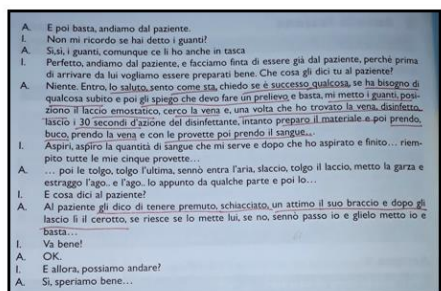
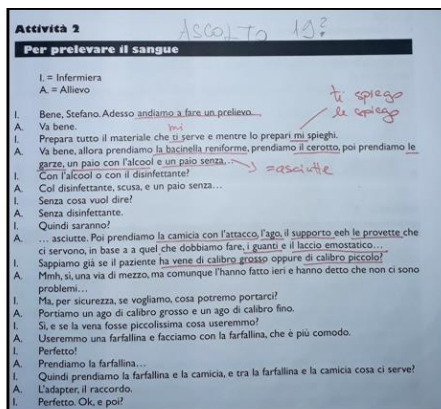

Slika 8: Radni list

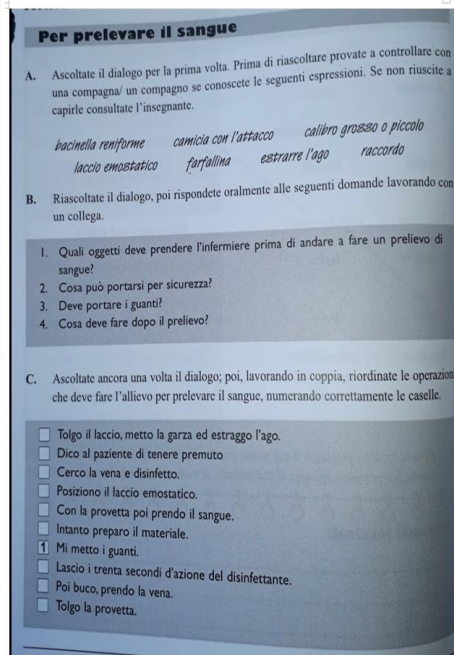
RAZUMIJEVANJE POSLUŠANOG TEKSTA - Uzimanje krvi

Uz pomoć autentičnog dijaloga „PER PRELEVARE IL SANGUE“, koji se odvija u bolnici između pacijenta i zdravstvenog djelatnika, učenici vježbaju slušno razumijevanje. Traže odgovarajuće slovenske izraze koji odgovaraju talijanskim, odgovaraju na pitanja na talijanskom jeziku, traže točan redoslijed rečenica koje čine

kratku obnovu poslušano g teksta. Na taj način učenici uče i obogaćuju svoj stručni vokabular. Pripremaju se i osposobljavaju za suverenu komunikaciju s pacijentom.

Slika 9: Dialog između pacijenta i zdravstvenog radnika

Slika 10: Radni list

GOVERNO SPORAZUMIJEVANJE - Uzimanje krvi

Učenici se pripremaju za govorno sporazumijevanje i komunikaciju u svom budućem radnom okruženju. Živimo u dvojezičnom području. Poznavanje talijanskog jezika jedan je od uvjeta za zapošljavanje u zdravstvenim ustanovama. Važno je da su učenici osposobljeni za komunikaciju s pacijentima. Opisuju proces uzimanja krvi. Pomažu im rečenice na slovenskom jeziku te rečenice i riječi na kraju radnog lista. Kada je aktivnost gotova, slijedi igra uloga. U ovoj aktivnosti učenici se znaju služiti stručnim vokabularom, znaju dati upute, iznijeti osnovne podatke o vađenju krvi, sudjelovati u razgovoru, postavljati pitanja i uljudno komunicirati.

COME PRELEVARE IL SANGUE	
	Pregledam klinični karton pacijenta. Ga povprašam, če je tešč, (če to zahteva preiskava).
	Se predstavim in pojasnim, da moram opraviti odvzem krvi.
	Umijem si roke in razkužim roke.
	Preverim pacientovo ime in datum rojstva na zapetnici.
	Vprašam ga: MI LAHKO POVESTE VAŠE IME IN ROJSTNI DATUM?
	Pripravim pripomočke: RAZKUŽILO EPURUVETO TRAK ZA STISNIT ROKO GAZO POVJO
	Izberem iglo glede na starost pacienta, količino krvi.
	Pacientu rečem, naj se raščoposti .
	Prosim pacienta, naj stisne pest: Pomiri ga tako, da mu rečeš: NE SKRIBITE. NAJ VAS NE BO STRAH. NE BO VAS BOLELE.
	RAČUNAJ žilo s kazalcem.

Slika 11: Radni list - prva stranica

	Razkužim območje.
	Pripravim iglo, strajčko in epruveto.
	Prebodem.
	Ko so epruvete polne, odstranim iglo.
	Pacijenta prosim, naj odpre pest.
	Pokrijem z gazo. Pacient mora nekaj minut pritisnati.
	Uporabljeno iglo odvržem v šestobabo .
<p>PREPARO TUTTO IL MATERIALE CHE MI SERVE E MENTRE PREPARO IL MATERIALE LE/ TI SPIEGO TUTTO. PRENDO: LA BACINELLA RENIFORME IL CEROTTO LE GARZE (UN PAIO CON IL DISINFETTANTE E UN PAIO SENZA-ASGIUTTE) LA CARINCA CON L'ESTRACCO, L'AGO DI CALIBRO GRANDE O PICCOLO LE PROVETTE I GUVANTI IL LACCIO EMOSTATICO LA FARALLINA+ IL VENFLON</p>	
<p>COSA DICI AL PAZIENTE QUANDO ENTRI? LO SALUTO, SENTO COME STA CHIEDO SE È SUCCESSO QUALCOSA CHIEDO SE HA BISOGNO DI QUALCOSA SUBITO SPIEGO CHE DEVO FARE UN PRELIEVO: MI METTO I GUVANTI POSIZIONO IL LACCIO EMOSTATICO CERCO LA VENA QUANDO HO TROVATO LA VENA DISINFETTO LASCIO 30 SECONDI D'AZIONE DEL DISINFETTANTE PREPARO IL MATERIALE PRENDO BUCO CON LE PROVETTE PRENDO IL SANGUE ASPIRO LA QUANTITÀ DI SANGUE CHE MI SERVE, RIEMPIO LE PROVETTE TOLGO L'ULTIMA PROVETTA SIANCO TOLGO IL LACCIO METTO LA GARZA ESTRAGGO L'AGO LO BUTTO NEL BIDONCINO PORTA AGGI DICO AL PAZIENTE DI TENERE PREMUTO, SCHIACCIATO METTO IL CEROTTO</p>	

Slika 12: Radni list - druga stranica

Attività 4

Un infermiere spiega al paziente

In coppia con un/a compagno/a svolgete la seguente conversazione assumendo ruolo A, l'altro il ruolo B. Poi svolgete nuovamente l'esercizio scambiando!

Ruolo A.

Sei un infermiere/a.
Entri nella stanza di un/una paziente per fare un prelievo di sangue.

1. saluta,
2. senti come sta,
3. chiedi se è successo qualcosa di nuovo,
4. chiedi se ha bisogno di qualcosa,
5. spiegagli/le che devi fare un prelievo,
6. digli/dille di tenere premuto un attimo il buco dell'ago con la garza,
7. chiedigli/le se può mettersi il cerotto da solo/a.

Slika 13: Uputa za igru uloga

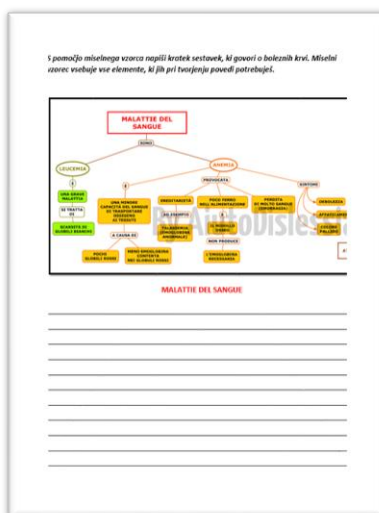

Slika 14: Učenci tijekom aktivnosti – IGRA ULOGA

PISANA KOMUNIKACIJA - Bolesti krvi

Učenici pišu jasan, stilski primjeren tekst koristeći misaoni obrazac. Prilikom pisanja poštuju pravopisna i oblikovna pravila, povezuju i ocjenjuju podatke. Sažetak je kratak.

Slika 15: Radni list
GOVORNA KOMUNIKACIJA - Bolesti krvi

Uz pomoć nastavnog lista 15 učenici se pripreme te tečno, jasno i razgovijetno prezentiraju sadržaj kolegi iz razreda.

Slika 16: Učenici tijekom aktivnosti

RAZUMIJEVANJE POSLUŠANOG TEKSTA - Darivanje krvi

Slika 17: Video traka – DONARE SANGUE

Autentičan video govori o darivanju krvi. Presentira značenje i pravila darivanja krvi. U ovom videu također učenici nailaze na puno novih riječi. Radi se o interdisciplinarnom povezivanju sa zdravstvenom skrbi.

ESPERIENZE IL SANGUE

CARTA D'IDENTITÀ DEL DONATORE

- Cos'è il sangue?
- Chi può donarlo?
- Quanto di frequente si può donare il sangue?
- Chi può donare il sangue solo due volte all'anno?
- Cosa si valuta/controlla prima della donazione?
- Chi non può donare il sangue?
- Come il materiale prelevato?
- A cosa ha diritto il donatore?
- Cosa si può donare oltre al sangue intero?
- Come l'autotrasfusione?

A	Stecche e monopacchi
B	Ogni 90 giorni, - 4 volte all'anno
C	Lo stile di vita, esami clinici
D	Donare IL PROPRIO SANGUE prima dell'intervento
E	Una giornata di riposo RETRIBUITO
F	E un farmaco SALVAVITA.
G	SINGOLE componenti ematiche (globuli rossi, piastrine, plasma)
H	Le donne
I	Persone: - tra i 18 e i 65 anni, - in buona salute, - che pesano più di 50 chili
L	Percepiscono con CARDIOPATIE, EPATITI, TUMORI

Slika 18: Radni list

DOKAZI UČENJA – rad u grupama

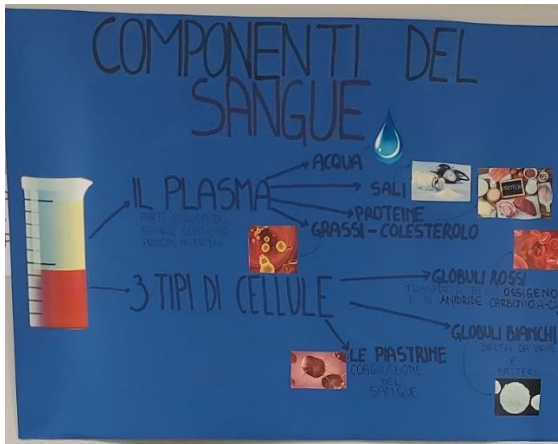
Učenici koriste i povezuju gradivo te osmišljavaju i na plakatu prezentiraju odabrane podatke.

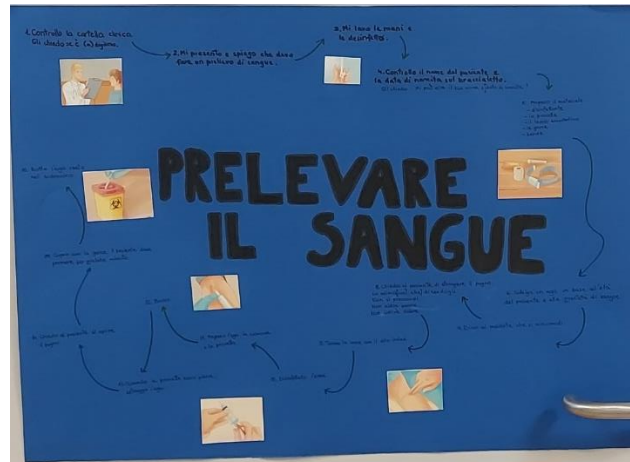
Slika 19: Učenici tijekom aktivnosti

Slika 20: Učenici tijekom aktivnosti

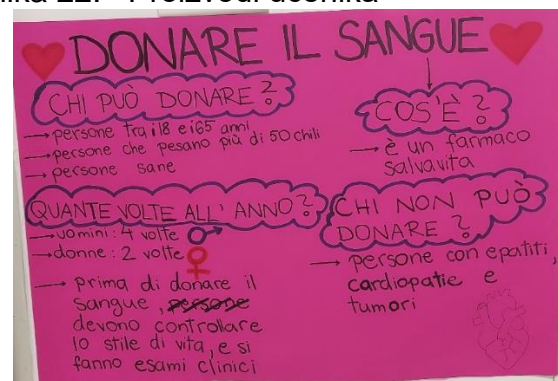
Slika 21: Proizvodi učenika

Slika 22: Proizvodi učenika

Slika 23: Proizvodi učenika

Slika 24: Proizvodi učenika

3. Zaključak

U ovom članku prikazala sam primjer dobre prakse u poučavanju i učenju talijanskog jezika struke u zdravstvenoj skrbi. Učenici su razvijali (usmene i pismene) komunikacijske vještine. Učenike sam usmjeravala ka usmenom izražavanju djelatnika u zdravstvenoj skrbi. Autentični tekstovi imali su ključnu ulogu u pomaganju učenicima u učenju, razumijevanju i prakticanju stručne terminologije. Gradivo je također omogućilo uvježbavanje gramatičkih struktura koje su bile uključene u gradivo. Učenici su tijekom učenja bili motivirani, nastojali su razumjeti pročitano i poslušano, povezivali novo gradivo s predznanjem i interdisciplinarnim povezivanjem. Na kraju su ocjenjivali svoja postignuća u učenju i način učenja.

4. Literatura

- [1] Sporazumevanje v tujih jezikih in jezikovne zmožnosti
URL: [https://pismenost.acs.si › uploads › 2018/11 › Spo...](https://pismenost.acs.si/uploads/2018/11/Spo...)
- [2] Ada Holcar Brunauer, Cvetka Bizjak, Marjeta Borstner, Janja Cotič Pajntar, Vineta Eržen, Mihaela Kerin, Natalija Komljanc, Saša Kregar, Urška Margan, Leonida Novak, Zora RutarIlc, Sonja Zajc, Nives Zore (2016). Formativno spremljanje v podporo učenju. Ljubljana, Zavod Republike Slovenije za šolstvo
- [3] Sandra Montali, Claudia Provenzano (2011). Italiano in ospedale. Edizioni Alphabeta
- [4] Il sangue – componenti e funzioni del sangue URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=YX-wWd6YBgE>
- [5] Mappa concettuale malattie del sangue URL:
<http://www.aiutodislessia.net/schede-didattiche/scuola-media/1-media/scienze-1a-media/il-corpo-umano-sc-media/apparato-circolatorio-sc-media/>
- [6] Il sangue URL: <https://www.vivacemente.org/search?q=sangue>
- [7] Mappa concettuale sangue
URL: <http://comunicaazione.blogspot.com/2015/10/il-sangue-mappa-concettuale.html>
- [8] Donare sangue – Un dovere civico
URL: <https://www.youtube.com/watch?v=9spMdSxd0MM>
- [9] Jarc, Mojca in Zorko, Vida (2013). Razvoj potrebe po učenju tujih strokovnih jezikov in vloga učitelja pri oblikovanju tujejezikovno kompetentnega diplomanta